

Four primary categories of damages

ארבעה אבות נזיקין –

OVERVIEW

The literal translation of 'ארבעה אבות נזיקין השור וכו'' is: 'four אבות נזיקין, the שור, etc.' (which makes for slightly awkward reading). The משנה should have inserted the word 'הן' (after the word נזיקין), which would then be translated as: '*There are* four אבות נזיקין [הן]; the שור, etc. (which reads easier). Our תוספות will be discussing the omission of the word הן.

אית דוכתא דלא תני הן כמו הכא ובגמרא¹ גבי² שלש עשרה אבות נזיקין -

There are places where the משנה does not state the word 'הן' – 'there are'; as here in our משנה. The משנה does not state, '*there are* four אבות נזיקין', but rather 'four אבות נזיקין'. **And we find this later in the גמרא concerning 'thirteen אבות נזיקין' where אושעיא ר' does not state הן** -

ובארבעה מחוסרי כפרה (כריתות דף ח,ב) -

And similarly in the משנה of ארבעה מחוסרי כפרה; it does not state 'הן' -

ואית דוכתא דקתני הן כדקתני ארבעה שומרי הן (שבועות ד' מט,א) -

However there are places where the תנא does state 'הן'; as it is written in the משנה, 'there are four שומרי הן' -

וארבעה ראשי שנים הן (ראש השנה דף ב,א ושם) -

And similarly in another משנה it states, 'ראשי שנים four there are'. is תוספות seemingly stating that we cannot ask why certain times the תנא inserts the word 'הן' and omits them in other instances. It is a matter of individual choice of expression, as the תנא deems appropriate. This concludes the תוספות proper.

(גליון³. ואם תאמר אמאי לא קאמר ארבעה אבות נזיקין הן כדקתני ד' ראשי שנים הן -

(A marginal addendum. The גליון asks: **and if you will say; why did not the משנה state, 'There are four אבות נזיקין', as it states in a משנה elsewhere, 'There are ד' ראשי שנים'; why does our משנה omit the word הן?**

The גליון answers:

ויש לומר שלא בא אלא להגיד ארבע אבות הללו לא ראי זה כראי זה -

And one can say; that the משנה is only coming to teach us that concerning these

¹ לקמן דב. See 'Thinking it over'.

² The גמרא there cites the statement of אושעיא ר' in which he enumerates thirteen אבות נזיקין (including the four of our משנה).

³ It seems that when they copied from the manuscripts of תוספות for printing, this addendum was found in the margins of a manuscript and the printer indicated it as such. It is not known who the author is.

four אבות, the characteristics of one is not similar to the characteristics of the other. The משנה is not coming to teach us that there are אבות ד' (in which case the word 'הן' should have been inserted). Rather the משנה assumes that we are aware of the אבות נזיקין (since they are written explicitly in the תורה). The משנה is (merely) teaching us that the characteristics of these אבות נזיקין (which we are already aware of) are not similar to each other.

The גליון has a difficulty with this reading of the משנה:

וקצת קשה דבגמרא מוכח דנחית תנא למנינא מדפריך ותנא דידן מאי טעמא לא תני הני -
Ant there is a slight difficulty, for it is evident in the גמרא that the תנא of the משנה is specifically interested in **enumerating the number** of אבות נזיקין, **since the** ר' אבות there asks, **'and why does not the תנא of our משנה teach us these** of ר' אושעיא. The thrust of the question indicates that the משנה should merely mention them, but not to explain how these thirteen are זה כראי זה לא ראי זה כראי זה לא ראי, by all of them. [Alternately, concerning the אבות of ר' אושעיא we cannot state זה כראי זה לא ראי, by all of them.] If the intent of our משנה is (only) to state that the אבות נזיקין are זה כראי זה לא ראי, it is obvious why the תנא of the משנה does not enumerate the אבות of ר' אושעיא [where (many of them) are זה כראי זה לא ראי]. This proves that the intent of the תנא was to teach us the number of אבות נזיקין;⁵ therefore the question remains why the תנא did not state 'הן'.

The גליון concludes:

לכך יש לומר דיש מקומות דלא תני הן כדאשכחן בארבעה מחוסרי כפרה. עד כאן):
Therefore we may (have to) say that there are places where the תנא does not state 'הן' (even when it is appropriate) **as we find concerning the משנה of ארבעה** where it does not state 'הן'. **Up to this** point was taken from a גליון.

SUMMARY

The use of 'הן' is arbitrary.

THINKING IT OVER

All the sources cites are from משניות,⁶ except for the [ברייתא] of גמרא. Why does תוספות cite a ברייתא for support,⁷ and even to the extent that he mentions the ברייתא before the supporting משנה (of ארבעה מחוסרי כפרה)?

⁴ לקמן ד,ב.

⁵ This explains why the גמרא there asks (since the תנא is enumerating אבות), why did he not also include the thirteen אבות of ר' אושעיא.

⁶ It is more appropriate to cite other משניות in support of, or in opposition to the syntax of the משנה, than citing ברייתות, which may have a different syntax than משניות.

⁷ See footnote # 1.